

‘Nederland is zo’n on-ge-loof-lijk braaf land’

Eveline Herfkens over haar omstreden huursubsidie en haar verboden aanvraag voor een ‘greencard’

Oud-minister Herfkens overtrad regels van haar werkgever, de VN. Ze kreeg een forse huursubsidie van Nederland. „Ik was wel gek dat niet te doen. Anders had ik uitzicht op een muur.”

Door onze correspondent
FREEK STAPS

NEW YORK, 14 JAN. Ze had graag wat meer willen skiën, deze dagen. In plaats daarvan zit Eveline Herfkens binnen, in „een nogal bescheiden hotel” in de Amerikaanse Rocky Mountains. Ze denkt na over de beschuldigingen dat ze als een van Nederlands hoogste diplomaten bij de Verenigde Naties haar eigenbelang zwaarder liet wegen dan haar morele verantwoordelijkheid.

De beschuldigingen vallen uiteen in twee delen. Eén: bovenop haar salaris ontving de voormalig ambassadeur in Genève en oud-minister van Ontwikkelingssamenwerking van de Nederlandse staat een huurtoelage van 7.000 dollar per maand voor haar appartement in New York. Dat is tegen

de VN-regels. Twee: ze vroeg een Amerikaanse verblijfsvergunning aan terwijl ze in dienst was bij die landenorganisatie. Dat is ook verboden. En dan dit nog: aan haar werkgever, VN-ontwikkelingsorganisatie UNDP, vroeg ze tijdens contractonderhandelingen of ze *business class* mocht blijven vliegen. Dat mocht niet – „dan niet hoor” – en nu betaalt ze uit eigen zak bij.

„Natuurlijk begrijp ik dat sommigen dat luxe vinden. Dat zijn mensen die alleen met vakantie vliegen. Maar voor mij had het praktische redenen. Als je *economy class* vliegt, moet je veel eerder inchecken. Daar ga ik geen tijd aan verspillen, doodzonde.”

Uw critici vinden dat juist u roomser dan de paus zou moeten zijn.

„Daar zit wel iets in. Maar als ik minder uren kan werken, als ik minder effectief kan werken omdat *economy class* vermoeiender is... Dat weet ik ook mee.”

U verdiende netto 160.000 dollar. Buitenlandse Zaken betaalde u daarnaast een huursuppletie. Hoe kwam u daaraan?

„Ik ging naar de ambassade bij de VN, vroeg om hulp bij het vinden

Herfkens Foto NRC Handelsblad, Vincent Mentzel

van een appartement. Ik wilde drie kamers, honderd vierkante meter en een balkon, anders word je claustrofobisch in New York. En op loopafstand van kantoor, dat ook, anders zou ik tijd kwijt zijn met de metro.”

„De ambassade vertelde mij dat het beleid was VN-functionarissen financieel te helpen. Ik dacht, ik ben gek dat niet te doen, anders zit ik in zo’n eenkamerflat met uitzicht op een bakstenen muur. Bo-

vendien gaven ze een reeks van voorbeelden van anderen.”

U wist niet dat u als VN-diplomaat geen giften mag aannemen, in het bijzonder niet van uw moederland? Geagiteerd: „Natuurlijk niet. Wie zou ooit denken dat iets wat de Nederlandse regering doet, tegen de regels is? Nederland is zo’n on-ge-loof-lijk braaf land. Had ik dat dan moeten controleren?”

U had nooit van het verbod gehoord?

„Nee, dat is me nooit verteld.”

Het staat in de gedragscode die iedere VN-werknemer heeft.

„Staat dat er in?”

Ja.

„Ik wilde gewoon aan de slag. Wat was mijn budget? Hoe kreeg ik een secretaresse? Een telefoonnummer? Sorry hoor, voor dat soort dingen had ik geen tijd. Ik had een gevoel van urgentie om mijn werk van de grond te krijgen.”

Een ander verwijt is dat u een Amerikaanse verblijfsvergunning aanvraag terwijl u in dienst was.

„In 2006 stelden mijn Ameri-

kaans-Griekse partner en ik vast dat we in Amerika wilden blijven. Laat ik vast een *greencard* aanvragen, dacht ik, dan hebben we dat gehad. Dat was november.”

„In maart hoorde ik van een vergelijkbaar geval bij UNDP, iemand anders moest weg. Ik ben dat gaan uitzoeken en ik bleek niet eens een ‘greencard’ te mogen aanvragen. Toen dacht ik: ik heb iets fout gedaan, wat verschrikkelijk. Toen was het al te laat de procedure uit te stellen, met de Amerikaanse immigratiedienst speel je geen spelletjes. Ik meldde mijn fout onmiddellijk, waarop UNDP zei: ‘wat je nu doet is illegaal, neem ontslag van je huidige contract’. Nou, dat dan maar. Iedereen wilde wel dat ik zou blijven, dus ze zochten naar een andere contractvorm voor me. Ik begon onbetaald door te werken, kon me niets schelen. Pas na acht maanden kreeg ik met terugwerkende kracht betaald.”

„Ik deed dat omdat ik nodig ben voor de campagne die ik in vijf jaar uit het niets heb opgebouwd. Het is de campagne gelukt tientallen miljoenen mensen in meer dan honderd landen op de been te krijgen hun regeringen aan te spreken op hun belofte in de Millennium-

verklaring om extreme armoede uit te roeien.”

Ook met het aanvragen van uw greencard wist u niet dat de VN dit niet toestaan, juist om misbruik door diplomaten te voorkomen?

„Uit de grond van mijn hart niet.”

Eerst werd u onvoorwaardelijk gesteund door UNDP. Nu wordt alsnog intern onderzoek afge wacht.

„Laat ze het vooral uitzoeken, prima. Ik heb geen schijn van twijfel dat ik geen andere fout gemaakt heb, dan die ik zelf heb erkend. Mij is bovendien verzekerd dat UNDP blijft zeggen dat zo er regels geschonden zijn, dit onbewust is gebeurd en niet voor persoonlijk gewin.” (Een verklaring op de UNDP-website spreekt dit tegen.)

U bent niet de eerste Nederlander bij de VN die in opspraak raakt: Ruud Lubbers, Jan Pronk, Ad Melkert.

„In veel gevallen zijn dat nog altijd vermeende affaires. Maar ik ga er niet eens op reageren. Dat is zo’n ontstéllend provinciaal Nederlands debat.”

Artikelen en VN-gedragsregels op nrc.nl/binnenland